pärasusist, poliitiliselt rohkem iseseisvaid valitsemisorganeid, mis loodagu kokkuleppel nende rahvastega. Oma lehe ja keelatud kirjanduse sisseveoks Baltimaile püüdis B. organiseerida randlasi-salakaubavedajaid.

Schüler-Album des Dorpatschen Gymnasiums (1879); Alb. acad. d. Polyt. (1912); ERKA-st jm. saadud andmed. *A. S-p; T.*

* **BÁTHORY, Stephan,** Poola kuningas, suri 12. XII 1586 Grodnos.

Étienne Batory, roi de Pologne, prince de Transylvanie (1935).

* **BAUER, Felix Rudolf,** oli silmapaistvamaid Vene kindraleid peale Boris Šeremetjev'i (vt.) Eesti- ja Liivimaa vallutamisel ja rüüstamisel Põhjasõja ajal. B. koondas märtsis 1708, kui tsaar Peeter I (vt.) kartis rootslaste pealetungi läbi Liivimaa Vene võimu all olevate alade ja Neeva-äärsete maade vastu, ühes kindral N. v. Werden'iga jalaväge Tartu juurde ja teostas tsaari käsul kindral Stoltz'i ja brigadiir Monastõrev'i kaasabil 9 Vene ratsarügemendiga põhjaliku rüüsteretke alates Latgalest läbi Põhja-Läti ida- ja keskosade, Valga- ja Tartumaa lõunaosa. Hea kohalikkude olude tundjana osutus B. osavaks vahendajaks ning teerajajaks maa alistamisel Venele. Tartu piiramisel 1704 B-i sobitused ebaõnnestusid, andsid aga paremaid tulemusi Tallinna piiramisel 1710, kui Suurgildi oldermann pidas sissepiiratud linnast sidemeid Vene väejuhatusega.

H. Sepp, Narva piiramine ja laking 1700 (1930); C. G. Skyttes berättelse om Dorpats belägring 1704 (Karolinska krigares dagböcker jämte andra samtida skrifter XI, 1916); Fr. Bienemann, *jun.*, Die Katastrophe der Stadt Dorpat (1902). *H. S.*

* **BAUER, Heinrich Nikolai,** koolitegelane, suri 11. X 1927 ukj. Tallinnas.

Pvl. 1927, nr. 278 jj.; „Vaba Maa" 1927, nr. 239 jj.; Post. 1927, nr. 277.

BAUMAN, vt. **HALISTE.**

BECKER (ka **Pistorius**), **Jacob,** saksa päritoluga trükkal ja postinduse juhataja, sünniaeg teadmata, sai 1628 Riia kodanikuks, oli seal postiasutise juhatajaks a-st 1625 ja jäi neid ülesandeid edasi täitma ka pärast asumist Tartu (1631), kuhu ta kutsuti ülikooli trükikoja juhatajaks, kuigi tal puudus sel alal kutseline ettevalmistus. B. alustas trükitegevust enne ülikooli kinnitamist ja avaldas H. Boismann'i väiteharjutuse *Disputatio sexta* esimese trükisena Tartus ja üldse Eesti alal dets-s 1631. Kindralkuberner J. Skytte (vt.) annetas B-le 1632 Meltsiveski paberi valmistamiseks. Kuigi B. katsetas trükkimise kõrval ka prof. F. Menius'e (vt.) ja superintendent H. Samson'i (vt.) teoste kirjastamisega, ei andnud see talle tulu ja 1637 lahkus B. ülikooli trükkali kohalt. A-il 1631—37 ilmus ülikooli trükikojast umb. 80 raamatut, suuremalt osalt disputatsioonid. B. sai 1645 Liivi- ja Eestimaa iseseisva postinduse palgaliseks juhiks ja suri 1672 Koknese (Kokenhusen'i) lähedal Pasta (Klauenstein'i) mõisa omanikuna. Seejärel oli 1672—88 postinduse juhiks B-i lesk.

F. Puksov, Tartu ja Tartu-Pärnu rootsiaegse ülikooli trükikoda (1932); W. Stieda, Entwickelung des Buchgewerbes in Dorpat (Archiv für Geschichte des deutschen Buchhandels VII, 1882); A. Buchholtz, Geschichte der Buchdruckerkunst in Riga 1588—1888 (1890); A. Feuereisen, Die Anfänge des Buchgewerbes in Dorpat (1905); T. Holm, Sveriges allmänna postväsen II (1907); N. Forssell, Svenska postverkets historia I (1936); G. Jensch, Das Postwesen in Livland zur Schwedenzeit (SB Riga 1934).

F. P.

* **BEERMANN, Gustav Heinrich (Kustas),** õpetaja ja kirikuteehitaja, sünd. 7. III 1832 vkj. Märjamaal Vaimõisa v. Katsepoja talus perepojana, oli 1855—63 Pilistvere khk.-kooli õpetaja, hiljemini kuni 1888 samas ametis Põltsamaal, elas seejärel Saaremõisas Paabal; surn. 18. I 1917 vkj. Järva-Peetris. — A-l 1856—57 ehitas B. põlenud Pilistvere kiriku, 1858 Ambla kiriku uuesti; 1864—70 ehitas ta Tallinna Kaarli kiriku, 1882—84 Tartu Peetri ja 1885—86 Narva Peetri kiriku, 1893 ehitas ta põlenud Tarvastu kiriku uuesti.

Postimehe Pildi-album (1896), lk. 10; Märjamaa ja Järva-Peetri kirikuõpetajalt jm. saadud andmed. *R. K.*

BEESBARD(IS), vt. **BIEZBARDIS.**

BEHRSING, Arthur Alfred (pseud. **Erich Grote**), läti päritoluga baltisaksa kirjandusajaloolane, õpetaja, sünd. 17. I 1873 vkj. end. Valga maakonnas Läti alal Velene (Wellan'i) khk., õppis Riia gümnaasiumis ja 1893—97 Tartu ülikoolis teoloogiat, oli 1897—1907 koduõpetaja Eestis ja Saksamaal, 1907—14

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 25